

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XI.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 3. maja 1928.

Telefon št. 2552.

STEV. 52.

Direktne telefonske zveze z inozemstvom.

Telefonski promet Slovenije z inozemstvom se je v toku zadnjih dveh let dobro razvil in so v omrežje medkrajnevega inozemskega prometa pritegnjene najglavnejše telefonske centrale, ki pridejo za naš izvoz v Italijo, v Avstrijo, na Češkem in v Nemčiji v poštev. Seveda se je pri dosedanjih tozadevnih dogovorih z inozemskimi poštami upravami gledalo bolj na splošne potrebe in se ni moglo povsod upoštevati specijelnih želj posameznih panog našega eksporta. Danes pa že zahteva poostrena konkurenca in rapidno padanje našega izvoza, da se sistematično dopolnjuje omrežje telefonskih central za promet z inozemstvom, da bi čim bolj odgovarjalo našim gospodarskim potrebam in omogočalo vsem panogam izvozne trgovine, da lahko stopijo v neposreden stik z interesiranimi inozemskimi tržišči. Taka potreba se v zadnjem času posebno čuti glede izvoza hmelja, kakor tudi za izvozno trgovino jaje.

Hmeljska trgovina je živahno interesirana, da bi se že z bodočo izvozno sezono vzpostavil in otvoril direkten telefonski promet med Zalcem v Savinjski dolini na eni strani in Zalcem v Češkoslovaški ter Nürnbergom v Nemčiji na drugi strani. Kakor znano konzumira naša pivovarska industrija samo 1 do 2% celokupne domače produkcije hmelja, dočim se ostalih 98 do 99% mora izvažati. Večina našega hmeljskega izvoza gre preko obeh imenovanih svetovnih tržišč, ki razpolagata z ogromnim tehničnim, finančnim in komercialnim aparatom za hmeljske kupčije po celem svetu. Ta dva svetovna središča hmeljske trgovine sta merodajna za hmeljske cene in znano je tudi, da je baš vrednost hmelja podvržena veliki skoki in naglim izpremembam, ki se dostikrat pojavijo kar preko noči. Naša izvozna trgovina in producenti v Savinjski dolini so v veliki meri od-

visni od nakupcev in posredovalcev veletrgovcev iz obeh navedenih krajev, ki pridejo v dobi glavne izvozne sezone v naša hmeljska okrožja. Naravno je, da je za uspešno trgovanje in za moderno kupčijsko poslovanje potreben stalen telefonski kontakt nakupovalcev s svojimi hišami. Pa tudi našim domačim eksporterjem in hmeljarjem je potrebna neposredna orientacija o razpoloženju in tendenci na teh tržiščih, kar je mogoče le, ako se vzpostavijo direktne telefonske zveze. Hmeljska trgovina to danes tembolj potrebuje, ker je zabredla tekom lanske jeseni v težko krizo in so se baš lani pokazale vse fatalne posledice desorientacije naših hmeljarjev glede pravega položaja v inozemstvu.

Druga panoga, ki je tudi zainteresirana na direktnem telefonskem prometu v relacijah, ki dosedaj še ne obstajajo, je trgovina z jajci, katere glavna tržišča so Maribor, Ptuj, St. Jurij, Poljčane in Brežice. Ta stroka potrebuje direktne telefonske zveze z Solnogradom, Zürichom in drugimi švicarskimi tržišči. Tudi ta kupčijska stroka rabi, če se hoče uspešno razvijati, neposredne orientacije o položaju inozemskih tržišč, ki jo more dobiti samo telefonično. Trgovina z jajci je vsled mnogokrat naglih izprememb v cenah zelo riskantna, ako ni dana možnost direktnega obveščanja. Na inozemskih tržiščih se srečujemo s konkurenti iz Slovaške, Ogrske, Avstrije itd., katerih eksporterji imajo baš radi direktnih telefonskih zvez z navedenimi tržišči veliko prednost pred našimi izvozniki.

Zato smatramo, da bo naša poštna uprava znala ceniti važnost predlogov, ki jih je v tem oziru stavila pred kratkem Zbornica za TOI ter da bo ukrenila vse potrebno, da pridemo v čim krajšem času do predlaganih zvez.

I. M.

Neumestno popuščanje »gospodarskih krogov«.

Naše zadnje poročilo o anketi, katero je sklicala pred kratkim Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani glede predloga zakona o državni trošarini, je v krogih vinskih producentov zadel na kritiko. Vinski producenti so mnenja, da na anketi navzoči zbornični interesi niso bili upravičeni pristati na povišek državne trošarine na vino za 100%, češ da je bil tak sklep neumesten, odnosno za vinske producente naravnost škodljiv.

Za plačilo državne trošarine na vino prihaja pri nas v prvi vrsti v poštev gostilničar in deloma trgovec. Trošarino na vino plačajo torej prodajalci na drobno in točilci, ko prevzamejo vino v točilno klet, bodisi da prejmejo iz lastne zaloge ali iz tuje zaloge ali od producenta.

Kadar prihaja v poštev vprašanje znosnosti državne trošarine na vino, je torej v prvi vrsti merodajno mnenje onih, kateri to trošarino plačujejo, ker morejo edino oni presoditi, je-li mogoče naloženo trošarino vkalkulirati v ceno ali ne.

Na anketi so bili navzoči zastopniki naše veletrgovine z vinom, naših trgovskih točilcev in naših gostilničarjev. Ako so ti pristali na povišek, potem so morali že vedeti, da jim bo mogoče to zvišanje vkalkulirati v ceno. V kritiki pa se le mimogrede ome-

nja pogoje, pod katerimi so zbornični interesi pristali na povišek, dasi ravno ti pogoji kritiki izpodnesejo realna tla.

Gostilničarji in trgovski točilci ter trgovci z vinom so pristali na povišek edino pod pogojem, da se sočasno s poviškom ukine pobiranje točilne takse in pavšalne takse na gostilniške račune.

Ako se ta pogoja izpolnita in le v tem primeru so bili interesi sporazumni s 100% poviškom, bodo gostilničarji in trgovski točilci prišli na svoj račun in producent ne bo vsled tega ničesar več plačal. Pač pa bi imeli vsi točilci to ugodnost, da bi bil donos sedanje točilne takse enakomernje porazdeljen na vse točilce, dočim se sedaj ravno točilna taksa skrajno neenakomerno odmerja.

Ako se istočasno s uveljavljenjem povišane trošarine res ukine pobiranje točilne takse in pavšalna taksa na gostilniške račune, povišek trošarine ne bo povzročil nikakega poviška cene za prodajo na drobno. Vsled tega je tudi neupravičen strah producentov, da bi gostilničarji tako povišali cene vina za točenje na drobno, da bi povišanje vplivalo na konzum vina. Seveda je pri tem predpogoj, da se ukinejo takse.

Vinski producenti kot agrarci imajo v naši parlamentarni delegaciji večjo zaslombo nego trgovina in obrt. Naj nam pomagajo s svojim vplivom, da se bodo poslanci zavzeli za izpolnitev na-

ših predlogov in pomagano bo tudi njim, ker se jim ne bo treba bati za znižanje konzuma vina.

Končno bi hoteli mimogrede omeniti tudi strah z dokladami na državno trošarino od vina, ki ga slika marsikdo prav po nepotrebnem na steno. Računi se, da bodo doklade na novo državno trošarino do 400 Din, pri tem pa pušča iz vidika, da se bo morala vsled povišane osnove primerno znižati tudi doklada tako, da po svojem efektu ne bo preseгла sedanje izmere. Pripomniti moramo še, da se je na anketi ravno vprašanje doklad prav izčrpno obravnavalo in sklenilo predlagati odnosno zahtevati, da doklade na državno trošarino po novem zakonu za nobeno samoupravno edinico ne smejo presegati 25% od osnove.

Bolniška blagajna samostojnih trgovcev in Trgovska samopomoč v Mariboru.

Mariborsko trgovsko društvo je lahko ponosno, da je bilo med prvimi, ki je tudi v socialnem oziru skrbelo za svoje člane. Tako je ustanovilo pred dvema letoma svojo bolniško blagajno za samostojne trgovce in njih družine, ki je danes v naši državi, ne samo prva, ampak tudi edina te vrste. Preživljala je prvo leto težko krizo, katero pa je radi razumevanja članov prav lepo prebila in danes krasno uspeva in napreduje. Tudi je našla ta institucija zanimanje danes že med širšimi krogi ter dnevno šteje več novih članov. Blagajna šteje danes 78 članov in 101 svojcev, skupaj torej 179 zavarovancev ter ima že prav lepo premoženje.

Na zahtevo lanskega občnega zbora trgovskega gremija, se je v preteklem letu ustanovila Trgovska samopomoč, za vse pridobitne sloje cele mariborske oblasti. Ta ustanova ima namen v slučaju smrti izplačati družini umrlega tolikokrat po Din 25.—, kolikor je plačujočih članov. Dne 14. marca t. l. se je vršil 1. redni občni zbor in takrat je štela ta blagajna 167 članov. A od takrat pa do danes, to je komaj po preteku enega meseca, je pristopilo na novo 140 članov, tako, da je danes vseh članov nad 300, kar da v slučaju smrti izplačila Din 7.500.—. Blagajna si je pa stavila nalogo, da si pridobi najmanj 1000 članov, da bo znašala posmrtnina Din 25.000.—.

Ker je zanimanje za to dobrodelno institucijo od dne do dne večje, je dana možnost, da bode že do prihodnjega občnega zbora število članov znatno poskočilo.

Priporočamo torej trgovcem, obrtnikom, posebno pa privatnim nameščencem, pa tudi odvetnikom, zdravnikom i. dr., da pristopijo k tej dobrodelni napravi, ki nudi danes edina podporo v slučaju smrti.

UREDITEV AVTOBUSNEGA PROMETA V LJUBLJANSKI OKOLICI.

Oblastni odbor ljubljanske oblasti je sprožil vprašanje enotne ureditve avtobusnih zvez v ljubljanski oblasti. Da bi mogla Zbornica TOI v tem vprašanju zavzeti svoje stališče, sklicuje za petek, dne 4. maja ob 10. uri dopoldne sešatek interesentov, ki se bo vršil v zbornični posvetovalnici (Beethovnova ulica št. 10, desno). Predmet posvetovanja bo razprava o pogojih za uvedbo stalnih avtobusnih zvez v ljubljanski oblasti.

+ RADOSLAV PIPUŠ

V torek ob petih zjutraj je preminul dr. Radoslav Pipuš, odvetnik in industrijalec v Mariboru. Dasi je pokojnik že dolgo bolehal, je vendar prišla vest o njegovi smrti nepričakovano ter je s težkimi čustvi napolnila njegovo delovanje. Z njim je izginila ena najbolj markantnih osebnosti slovenske Štajerske. Najživehnejši del zgodovine Slovenstva v Mariboru je v najožji zvezi z življenjem in delovanjem pokojnega dr. Pipuša.

Težko bo prizadela ta izguba osobito slovenske gospodarske kroge v Mariboru, ker je bil dr. Pipuš med tistimi, ki so v Mariboru orali ledino in ki so bili slovenskemu gospodarstvom življu najmočnejša opora. V zgodovini slovenskega gospodarstva na Štajerskem bo z zlatimi črkami napisano, da je bil dr. Pipuš predsednik Slovenskega trgovskega društva v Mariboru od ustanovitve do prevrata. Kdor pozna zgodovino postanka in borb tega društva, ta bo znal tudi ceniti zasluge dr. Pipuša, ki mu je bil duša in glava skozi dolgo vrsto težkih let.

Pokojnik je obiskoval ljudsko šolo in gimnazijo v Mariboru, univerzo pa na Dunaju. Poleg svoje odvetniške pisarne je imel veliko opekarno v Račjem, ki se je prav dobro razvijala. Bil je moč širokega obzora in se je udeleževal že izza mladih let povsod, kjer so potrebovali mladih agilnih delavcev, spočetka kot organizatorični delavec, kasneje kot vodja in prvobornik.

Veliko zaupanje in dokaj ugleda je užival pokojnik zlasti v gospodarskih krogih, ki so ga pošiljali kot zastopnika svojih interesov na shode in zborovanja, v načelstva raznih stanovskih organizacij in korporacij. Bil je načelnik mariborske skupine Zveze industrijcev in član predsedništva Zveze industrijcev v Ljubljani. Tudi v novoizvoljeni Zbornici TOI je bil pokojnik član industrijskega odseka, je pa to mesto radi boleznj odložil. Zbornica mu je na zadnji plenarni seji marca meseca t. l. izrekla za njegovo požrtvovalno gospodarsko delo svojo najtoplejšo zahvalo.

Skozi dolgo vrsto let je bil dr. Pipuš vodja Mariborske posojilnice, ki je pod njegovim vzornim vodstvom mogočno vzrastla in bila zlasti v težkih časih nacionalnih bojev najmočnejša opora obmejnemu Slovenstvu. V borbi za pravice našega naroda je bil dr. Pipuš neizprosni. Tudi pred najhujšimi napadi, ki so ga hoteli moralno in materialno uničiti, ni klonil svoje glave. Ponosen in kremenit je bil njegov značaj, kljubujoč vsem, tudi najtežjim viharjem življenja. Zato bo ostal dr. Pipuš v najsvetlejšem spominu vsem kot vzor vztrajnega, nesebičnega in jeklenega narodnega borca.

Dr. Pipuš je bil tudi sotrudnik »Trgovskega lista« in so njegovi članki vzbujali v gospodarskih krogih vedno živahno pozornost.

S smrtjo dr. Pipuša izgubi Maribor vztrajnega, nesebičnega gospodarskega delavca in idealnega narodnjaka, gospodarski krogi cele Slovenije pa preizkušenega veščaka in neumornega sobojevnika.

Pokojnika ohranimo v častnem in trajnem spominu!

Ivan Mohorič:

Kreditna politika Narodne banke.

(Konec.)

O porazdelitvi eskomptnega kredita Narodne banke v letu 1927 na posamezne pokrajine je sestavil dr. J. Belin sledeči statistični pregled:

	Izkoriščani krediti v mil. Din	V odstotkih prebivalstva v milijonih	Sorazmerno bi pripadlo kreditov v mil. Din	V odstotkih
Srbija	884.9	61.9	4.5	536.7
Bosna	77.9	5.4	1.8	226.7
Hrvatska	205.5	14.5	2.7	322.2
Vojvodina	120.5	8.3	1.3	155.1
Slovenija	113.1	7.9	1.0	119.3
Dalmacija	29.3	2.2	0.6	71.6

Ako bi se torej uporabil ključ gostote prebivalstva, so razmere, kar se Slovenije tiče, še najbolj uravnotežene, ker znaša razlika med efektivno izkoriščanimi krediti in onimi, ki bi nam pripadli po ključu prebivalstva, samo 0.4%, dočim je razmerje med odobrenimi krediti in onimi, ki bi po ključu pripadli še ugodnejše. Toda to ni pravi ključ za presojo tega razmerja, ker se na razne pokrajine naše države ne da uporabljati ista šablona. Mi smo pokrajina razvitega kreditnega gospodarstva, dočim imamo v drugih pokrajinah še v znatnem obsegu naturalno gospodarstvo do najprimitivnejših oblik. To dejstvo mora tudi kreditna politika Narodne banke upoštevati. Ali ta trditev predstavlja zaenkrat samo teorijo. V praksi stoje stvari čisto drugače. — Poročilo Narodne banke ugotavlja na strani XXV, da je največji del gospodarstva, ki so se v toku preteklega leta obrnili na Narodno banko in ki so imeli predpogoje za odobritev kredita, kredit pri njej tudi dobili. Ni se moglo sicer vsem ugoditi v polnem obsegu, ker so bila sredstva Narodne banke v tem oziru pač omejena. Pri centrali Narodne banke je vložilo prošnje za kredite v toku lanskega leta 968 tvrdk iz cele države. Od tega 544 ni bilo po svojem premoženjskem stanju kredita zmožnih, ugodilo pa se je 424 prošnjam, ki so dobile celokupno 93.6 milijona dinarjev novih kreditov. Za povečanje kredita je prosilo 658 tvrdk, od tega je bilo 120 prosilcev odbitih, ostalim pa je bil kredit povečan za 86 milijonov dinarjev. To so sumarne številke za celo državo. Za Slovenijo točnega števila prosilcev ne vemo, znano je le toliko, da je bilo vsem prošnjam, katere so cenzurni odbori priporočili, ugodeno. Toda, kakor vidimo iz statistike števila tvrdk, ki uživajo kredite, se je šlo v predloženih prošnjah v glavnem le za povečanje že obstoječih kreditov, dočim je moralo biti število novih prosilcev prav minimalno. Izvzemši 2 malih slučajev so bile tudi vse prošnje v centrali ugodno rešene, ali v nekaterih slučajih z manjšimi iznosi kot se jih je predlagalo. Ta ugotovitev je važna in treba je raziskati vzroke tega pojava.

Specijelno v Sloveniji so vzroki v glavnem dvoje vrste:

Prvi je, da je obrestna mera Narodne banke za naše sedanje prilike že razmeroma visoka ter da si znaten del interesentov pomaga pri drugih denarnih zavodih, ki tudi nimajo bistveno višje obrestne mere. Drugi pa je, da so pogoji Narodne banke zelo trdi in odvrtaajo mnogo interesentov.

Lombardni krediti v Sloveniji, pa tudi v drugih pokrajinah, izvzemši Beograd, niso posebno razviti. Od 251 milijonov dinarjev lombardnih posojil, ki jih je imela Narodna banka koncem leta 1927 elociranih, odpade na sam Beograd 210 milijonov, na Ljubljano 4.6 milijona dinarjev, na Maribor pa celo samo 231.230 Din. Niti Zagreb ne kaže večjega interesa za lombardna posojila, ker znaša stanje samo 7.2 milijona dinarjev. Kot vzrok temu se navaja v prvi vrsti zelo omejeno število papirjev, katerih lombardiranje je dovoljeno, deloma pa tudi visoka 8% na obrestna mera

in končno še dejstvo, da je za vsote preko 50.000 Din potrebno izrečno odobrenje centrale, kar pa v nujnih primerih — in v take svrhe služijo baš lombardna posojila — ni posebno ugodno. Tako vidimo, da je bilo stanje lombardnih posojil pri poštni hranilnici v Ljubljani koncem leta 1927 za ca. 2 milijona višje kot pri Narodni banki. Poročilo Narodne banke navaja, da so bila poleg tega dajana lombardna posojila na državne bone industrialcem za razne državne dobave. Takih bonov je bilo zastavljenih v celi državi 260 v skupni nominalni vrednosti 292 milijonov dinarjev in je bilo nanje odobrenih 278.6 milijona dinarjev posojil. Industrija iz Slovenije se očitno teh posojil ni udeležila v večjem obsegu.

Dober dokaz za likvidnost in mobilnost našega denarnega tržišča je, da so znašala dobroimetja na žiro-računih koncem leta 1927 pri podružnici v Ljubljani 71.6 milijona dinarjev. V Mariboru je slika v tem oziru povsem drugačna. Dobroimetje na žiro-računih je znašalo samo 4.5 milijona dinarjev. V toku zadnjih treh let je bil razvoj terjatev na žiro-računih sledeč:

Leto	Ljubljana	Maribor
1925	42.4 mil. Din	3 mil. Din
1926	37.6 mil. Din	6.4 mil. Din
1927	71.6 mil. Din	4.5 mil. Din

Seveda moramo pri tem upoštevati, da imajo na teh dobroimetjih skoro polovico Poštna hranilnica in druge državne blagajne ter da znaša mesečno fluktuacija na žiru samo pri ljubljanski filijalki Narodne banke od 30 do 100 milijonov dinarjev. Dobroimetja so se torej v Ljubljani napram letu 1926 povečala za ca. 100%, dočim so se v Mariboru zmanjšala. Od celokupnega stanja dobroimetij v znesku 720 milijonov dinarjev znaša torej delež ljubljanske podružnice same 10%.

Ako torej seštejemo eskomptne in lombardne kredite skupaj, vidimo, da stojijo napram skupnim kreditom pri ljubljanski podružnici v znesku 74.8 milijona dinarjev dobroimetja na žiro-računih v vsoti 71.6 milijona dinarjev, tako, da izgleda kakor da ima naše gospodarstvo v ljubljanski oblasti od banke pravzaprav samo 3.2 milijona dinarjev. Taka dedukcija pa ni točna iz razlogov, ki smo jih že zgoraj navedli.

Za mariborsko oblast stoji stvar čisto drugače. Celokupni eskomptni krediti znašajo pri mariborski podružnici 42.9 milijona dinarjev, lombardni 0.2 milijona dinarjev, torej skupno 43.1 milijona dinarjev, napram katerim znašajo dobroimetja na žiro-računih samo 4.5 milijona dinarjev, torej je razlika v prilog gospodarstva 38.6 milijona dinarjev, kar se pojasnuje v prvi vrsti s tem, da v Mariboru ni bančnih central, marveč podružnice in tudi ne toliko prometa z državnim denarjem in uživajo kredite po večini direktno veletržci in industriji. Akoravno so se torej razmere glede eskomptnih kreditov v Sloveniji v zadnjih treh letih konstantno boljšale, toži še vedno industrija finalnih izdelkov, da ji Narodna banka ne posveča zadostne pažnje pri finansiranju izvoza. Konkurenčne prilike za plasiranje naših proizvodov v inozemstvu so se baš v kreditnem oziru tako zelo poostrižle, da morajo naši izvozniki dajati svojim odjemalcem blago na dolge plačilne roke. V tej konkurenci se more vzdržati naša izvozna industrija le, ako razpolaga z zadostnimi rednimi cenanimi krediti. Moramo pa pripomniti, da ravno izvozne firme, ki imajo odobrene kredite, po veliki večini ne izkoriščajo kreditov, ki jih imajo v znatnih vsotah. Da sedanji krediti ne zadoščajo, se vidi najbolje iz tega, da je Slovenija plačala v preteklem letu 42 milijonov dinarjev davka na poslovni promet, kar pomeni, da je znašal blagovni promet, ki je podlaga temu davku, 4200 milijonov dinarjev. Pri tem pa moramo upoštevati, da je ves uvoz in izvoz, kakor tudi prodaja poljskih pridelkov iz prve roke, deloma tudi prodaja monopolskih predmetov itd. oproščena od

demo na okroglo 6 milijard tako, da je dotacija poslovnega prometa od strani Narodne banke potom direktnih kreditov znesla le nekaj malega nad 1%. Iz tega vidimo, kako utemeljena je bila zahteva, ki jo je stavila Zbornica za TOI na gospodarski konferenci dne 9. aprila t. l. v Zagrebu in tudi upravičeno upamo, da bo Narodna banka, če ne preje, pa vsaj po realizaciji inozemskega posojila in po zakoniti izvedbi stabilizacije dinarja pričela naše gospodarske potrebe v izdatnejši meri in po ugodnejših pogojih zadovoljevati s cenanimi krediti.

plačevanja prometnega davka. Ako ta promet prištejemo gornji vsoti, pri-

Naš izvoz v mesecu marcu 1928.

Generalna direkcija carin je ravno kar objavila podatke o našem izvozu v mesecu marcu t. l. Po teh podatkih smo izvozili 363.721 ton v vrednosti 503.216.740 Din napram 425.865 tonam v vrednosti 608.399.946 Din v marcu preteklega leta. Naš izvoz v marcu je torej napram izvozu v istem mesecu preteklega leta nazadoval po količini za 62.144 ton ali 14.6%, po vrednosti pa za 105.2 milijona Din ali 17.3%.

Glavni predmeti našega izvoza v tem mesecu so bili: gradbeni les (110.5 milijona Din), jaja (71.7), svine (34), sirov baker (28.8), živa goveda (27.6), konji (13.2), sveže meso (10.7), kalcijev cijanamid (10.4), hrastovi pragi (9.3), cement (7.1), drva (7.1), fižol (6.2), suhe češnje (6.6), predivo (6), izdelki od lesa (5.6), kožuhovina (5.8), kavstična soda (4.2) in hmelj (4.2).

V primeri z izvozom v marcu preteklega leta je najbolj nazadoval izvoz žitaric, in sicer izvoz turščice za 106.9, izvoz pšenice za 26.6 in izvoz ostalih vrst žita za 7 milijonov Din. Če upoštevamo, da znaša primanjkljaj v izvozu žitaric v tem mesecu preko 140 milijonov dinarjev in da znaša skupni priamankljaj v izvozu le 105 milijonov dinarjev, tedaj vidimo, da celotna slika vendar ni tako neugodna. Poleg žitaric je nazadoval tudi izvoz goveje živine (za 6 milijonov Din) in izvoz prediva (za 5.8), dočim se je povečal izvoz gradbenega lesa (od 75.4 na 110.5 milijona Din) in izvoz jaje (od 60 na 71.7).

Razvoj našega izvoza v zadnjih mesecih je razviden iz nastopne tabele (v oklepajih razlike napram odgovarjajočim mesecem l. 1926, odnosno 1927):

		v mil. Din	v 1000 ton
oktober 1927	645.7	(- 21%)	361.6
november "	622.4	(- 18%)	349.7
december "	528.7	(- 15%)	287.5
januar 1928	430.3	(- 11%)	311.5
februar "	439.0	(- 4%)	294.8
marc "	503.2	(- 17%)	363.7

V prvih treh mesecih t. l. je znašal naš izvoz 1372.5 milijona Din napram 1547.6 milijona Din v istem razdobju leta 1927 in 1767.6 milijona Din v istem razdobju l. 1926. Napram l. četrtletju preteklega leta je torej naš izvoz nazadoval za 175.1 milijona Din ali 11.2% napram l. četrtletju 1926 pa za 395.1 milijona Din ali za 22.4%.

OBČNI ZBOR CENTRALE INDUSTRIJSKIH KORPORACIJ V BEOGRADU.

Občni zbor Centrale industrijskih korporacij v Beogradu se vrši 9. in 10. maja ob pol 10. v prostorih Centrale s sledečim dnevnim redom: 1. državne nabavke in zakon o državnem računovodstvu; 2. finansiranje oblastnih samouprav; 3. odprava davka na poslovni promet in 4. uslužbenki davek. Zastopana bodo na zborovanju vsa gospodarska ministrstva. Osnovo za razpravo o 1. točki bo otvoril v glavnem referat s IV. rednega kongresa zbornice 11. septembra 1926 in elaborat Industrijske zbornice v Beogradu z dne 30. aprila 1928.

ZAHTEVE VOJVODINSKIH HME-LJARJEV.

Dne 19. aprila se je vršilo zborovanje vojvodinskih hmeljarjev v Novem Sadu. Na zborovanju je kmetijski minister Stanković izjavil, da bo glede oznamovanja hmelja sklical še eno anketo, da se doseže sporazum.

Razvoj lesne trgovine v letu 1927.

Tajnik ljubljanske borze za blago in vrednote g. dr. M. Dobrila je sestavil za občni zbor borze, ki se je vršil, kakor smo o tem že obširneje poročali, dne 25. p. m., izčrpno poročilo o poslovanju borze v letu 1927. Poročilo nam nudi prav pregledno sliko o kupčijem razvoju Slovenije v letu 1927. Zlasti se poročilo podrobneje peča z lesno trgovino. Ker bo to poglavje gotovo zanimalo vse naše bralce, priobčujemo v naslednjem samo nekaj odstavkov, kjer se o razvoju lesne kupčije poroča:

Minulo leto je dobila Slovenija vprašanja in naročila za lesne proizvode ne samo kot dosedaj iz Italije, kjer se je vsled obupne gospodarske krize konzum lesa omejil na najpotrebnejši minimum, ampak tudi iz Nemčije, Francije, Španije, Madžarske, Grčije, Švice in Anglije in proli koncu leta 1927 celo iz Južne Amerike, kamor so odpovali iz Slovenije v lesni in komercialni stroki izobraženi strokovnjaki, ki slopijo v slike z velikimi tvrdkami v Južni Ameriki. Iz zanimivih poročil teh naših ljudi lahko upamo na ugodne zveze glede izvoza lesa v Južno Ameriko. To dejstvo je pripisovali njenemu zemljepisnemu položaju, rastoči večji solidnosti in vidnemu izboljšanju v lesni industriji pri nas, katere je končno le prišla do spoznanja, da je njen položaj in obstoj v mednarodnem trgovanju mogoč samo s proizvajanjem konkurenčno zmožnega blaga, t. j. lakozvanega kvalificiranega eksportnega blaga. Ugovali moramo veselo dejstvo, da je posebno naša slovenska večja lesna industrija, uvidevši konkurenčno važnost tehnično-strokovno obdelanega lesa, temu primerno moderno preuredila tudi svoje obrate. Celotno pri manjših producentih se je konično blago umaknilo paralelnemu in oceljenemu blagu. Tako lahko Slovenija vsaj deloma paralizira konkurenco sosednje Nemške Avstrije in Rumunije. Konično blago in blago III. vrste pa se uporablja doma v stavbene svrhe.

Akoravno izkazuje sumarična vsota lesne stroke na borzi manjšo vrednost, moramo vendar konstatirati dejstvo, da je promet v lesni stroki v primeri z letom 1926, v letu 1927 faktično napredoval. Končna bilančna števila v prometu je nekoliko manjša in to iz povsem upoštevanih vrednih razlogov. Cene so se v primeri z l. 1926 znižale. Italija, naš glavni odjemalec lesnih produktov, se je omejila le na najminimalnejši odjem, glavni vzrok pa je, da Slovenija v minulemu letu ni mogla spraviti v promet bukovih pragov in gorilnega materiala, katere dva produkta sta tvorila v letu 1926 čez ¼ celokupnega prometa na Ljubljanski borzi. Medtem, ko je produkcija pragov zaposlila v letu 1926 kar cele pokrajine v Sloveniji, ki so se pečale izključno s produkcijo pragov, je ta produkcija v letu 1927 popolnoma izostala. Drva se pa letos po znatno znižani ceni niso mogla oddati in imamo še sedaj po minuli sezoni velikanske zaloge hrastovih in bukovih drv. Vzrok izpada pragov leži v glavnem v tem, da je Italija bukovne pragove nacionalizirala ter krila vso potrebo bukovih pragov v naših neposrednih obmejnih krajih. Potrebo v hrastovih pragovih je pa krila v Slavoniji, ker naši producenti niso mogli kljubovati konkurenci velikih in dobro organiziranih lesnih industrij v Slavoniji. Pri pragovih se pa opaža znatno padanje cen.

Kar se tiče smrekovine in jelovine je v prometu z Italijo opažati zastoj, čemur je dala povod revalorizacija oziroma stabilizacija italijanske lire. Vsled zboljšanja italijanske lire ter raznih italijanskih vladnih odredb so morali italijanski grosisti vtrpeti na svojih starih zalogah velike izgube (cca. 20 do 30% in tudi več). Posledica tega je bila, da so se morale vse stare zaloge izčrpati, predno se je začelo kupovati blago na podlagi novih okolščin. Razumljivo je, da je bilo vsled tega tudi veliko gospodarskih polemov.

(Konec prihodnj.)

Prispevajte v fond za Akademijo znanosti in umetnosti in za Narodno galerijo v Ljubljani!

Iz občnega zbora Udruženja izvoznikov kraljevine SHS.

V nedeljo, dne 22. aprila se je vršil, kakor smo že poročali, v Beogradu v dvorani Eskontne banke IX. redni občni zbor Udruženja izvoznikov kraljevine SHS, kateremu je prisostvovalo okrog 70 izvoznikov iz cele naše države. Ker je bil predsednik g. Ljuba Srečković, sedanjí guverner Narodne banke, radi otvoritve državne vinske razstave zadržan, je takoj po 9. uri prvi podpredsednik g. M. Stanojević otvoril zborovanje.

Po imenovanju treh overovateljev zapisnika je podal tajnik udruženja g. Gojko Popović svoje izčrpno in globoko zasnovano poročilo, iz katerega posnemamo na kratko sledeče:

Predvsem je bil v prošlem letu 1927. donos cereali iz zemljišč na hektar znatno nižji od normale glede kvalitete, zlasti pa kvantitativno, čemur je bila vzrok dolgotrajna suša. Vsled raznih elementarnih neizgledov je izvoz tekom zadnjih treh let v stalnem nazadovanju, tako da smo letos dosegli en pasivum od nad 800 milijonov dinarjev v naši zunanji trgovinski bilanci.

Treba bode vsekakor kvaliteto naših izvoznih predmetov izboljšati kolikor mogoče, ker nas zlasti glede kakovosti blaga tolčejo konkurenčne države ter nas polagoma toda stalno izpodrivajo na svetovnem trgu. Izkušnje naših izvoznikov iz zadnjih let potrjujejo dejstvo, da enkrat izgubljenih tržišč ni zlahka pridobiti nazaj. Kot lep primer v tem pogledu služi izvoz suhih sliv iz Srbije, ki je doživel napram prvovrstni kvaliteti bosanskih sliv naravnost katastrofalni poraz.

Glede Narodne banke se poroča, da je tako z rednimi kakor tudi s sezonskimi krediti v odlični meri podpirala izvoz, posebno pa z uvajanjem lombardnih kreditov, vendar apelira udruženje na omenjeni naslov, da se krediti znatno zvišajo.

V pogledu vprašanja naših železnic se konstatira, da so vse napovedane velike reforme in komercializacija istih na veliko škodo države in izvozne trgovine izostale ter še vedno ni nič definitivnega ustvarjeno. Revizija naših tarif, zlasti tranzitne tarife je nujna potreba.

Udruženje je odločno proti zastavi enprocentnega prometnega davka kot garancijo za inozemsko posojilo ter energično zahteva takojšno ukinitve istega, ker je povsem nemoralen, krivičen. Ta

davek je bil upravičen in namenjen le za prehodni čas fluktuacije našega dinarja.

Nato se je razvila živahna debata k kateri se je oglašil prvi g. Milovan Lazarević, ki konstatira žalostno dejstvo, da 9 let po osvobojenju še vedno nimamo trgovskih pogodb z našimi sosedi na jugu in drugimi državami, medtem ko one pogodbe, katere imamo, ne odgovarjajo niti od daleč našim potrebam in željam. Naše trgovinske agencije v inozemstvu spijo ali pa so nesposobne, ker so bili njih voditelji imenovani ne iz stvarnih temveč iz partizanskih ozirov.

G. Milenko Glisić v ostrih besedah kritikuje našo upravo, v kateri sedi deca s korza, našminkana in napudrana. V bodoči parlament naj pridejo predvsem zastopniki kmetijstva, obrti in trgovine. Z ozirom na glad v delih naše države in z ozirom na pomanjkanje deželnih pridelkov, zlasti koruze, zahteva zvišanje trošarine na špirituoze. Kritikuje razmere na naših železnicah, kjer so nastavljeni tudi razbojniki in tatovi. Mnenja je, da drugega izhoda ni, kakor da se ustvari odbor, v kojem bodo odločevali debele čarape in žulnate roke.

K debati so se javili še gg.: Voja Petrović, Dr. Bugarčić, T. Stanojević, Simić, Popović, D. Mirković in Milko Senčar.

V soboto, dan pred občnim zborom udruženja se je vršilo zborovanje eksporterjev jaje, perutnine in divjačine iz cele kraljevine, na katerem je bila ustanovljena njih stanovska organizacija, kot samostojna sekcija pod okriljem udruženja izvoznikov kraljevine SHS. Za častnega predsednika je bil soglasno izvoljen senjor vseh eksporterjev, veleasluzni g. A. Himmler, Maribor; za poslovođečega predsednika g. E. Suppanz, Pristava; za podpredsednika g. Teo Klefisch, Jagodina; za tajnika g. Milko Senčar iz Ptuja in ostali odbor sestojee iz gg.: Ziga Graf, Zagreb; Iso Piek, Daruvar; Branko Stanišić, Beograd; Rudolf Rosenberg, Sombor; Anton Ogrizek, Odžaci; V. Conen, Novi Sad.

Po resumeju g. podpredsednika Stanojevića je bil izvoljen odbor glavne uprave udruženja, v katerega so vstopili poleg starih odbornikov tudi 3 zastopniki novo ustanovljene sekcije jaje, perutnine in divjačine. G. Milko Senčar je svoje dosedanje odborniško mesto v glavni upravi odstopil g. R. Rosenberg-u iz Sombora.

Njegovemu Vel. kralju je bila odpisana udanostna brzojavka.

Predložena resolucija, kojo bomo priobčili v sledeči številki »Trgovskega lista«, je bila soglasno sprejeta in ob pol 13. uri je zaključil podpredsednik g. M. Stanojević lepo uspelo zborovanje. Zvečer se je vršila skupna večerja v hotelu »Srbski kralj«.

KASTAV SE IZLOČI IZ LJUBLJANSKE OBLASTI.

Odbor za proučevanje zakonskega predloga o izločitvi nekaterih občin iz ljubljanske in splitske oblasti ter priključitvi teh krajev primorsko-krajiški oblasti, je imel dne 30. p. m. sejo, na kateri je soglasno sklenil brez debate, da se Kastav izloči iz ljubljanske in priključi primorsko-krajiški oblasti. Odbor je takoj sestavil poročilo in ga poslal predsedniku narodne skupščine, da ga postavi na dnevni red ene izmed prihodnjih skupščinskih sej.

* * *

REDNA PAROPLOVNA ZVEZA Z JUŽNO AMERIKO.

Gospodarski krogi so že ponovno izrazili željo, da bi se uvedla redna paroplovna zveza z Južno Ameriko, kar bi zelo pripomoglo k razvoju trgovinskega prometa z državami Južne Amerike. Kakor poročajo iz Zagreba, se je Atlantska plovdba Ivo Račić d. d. resno odločila otvoriti redno progo iz naših luk v Južno Ameriko. Zveza bo sigurno otvorjena že meseca julija t. l.

* * *

REORGANIZACIJA FINANČNE KONTROLE V SLOVENIJI.

Na predlog oblasnega inspektorja finančne kontrole v Ljubljani, je generalna direkcija davkov odredila, da se ukine sedež sreske uprave finančne kontrole pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah, v Ptuj in Trebnjem. Sedež sreske uprave finančne kontrole v Logatcu se premesti v Gornji Logatec, sedež uprave v Dravogradu pa v Marečberg. Ukinejo se sedeži oddelkov finančne kontrole na Bledu, v Kočevski Reki, v Cerkljah pri Kranju, v Rajhenburgu, pri St. Andražu v Slov. goricah, pri Sv. Jakobu v Slov. goricah, v Gor. Lendavi, Zenocih, Gornji vasi, Misljinah in pri Sv. Križu pri Litiji. Sedež oddelka finančne kontrole v Kalcah se premesti v Gor. Logatec. Oddelki ukinjenih sreskih uprav finančne kontrole se podrede tako-le: Oddelak Višnja gora v sreski upravi Ljubljana II., oddelak Mo-

kronog, Trebnje in Žužemberk sreski upravi v Novem mestu, oddelki Ptuj, Ptujška gorā in Sv. Andraž v Halozah sreski upravi v Mariboru, oddelak Ormož sreski upravi v Gor. Radgoni, oddelak pri Sv. Lenartu v Slov. goricah sreski upravi v Mariboru, oddelak Sladki vrh sreski upravi v St. Ilju v Slovenskih goricah, oddelak Sv. Križ nad Mariborom sreski upravi St. Ilj v Slov. goricah, oddelak Sv. Duh na Ostrem vrhu sreski upravi v Marenbergu, oddelak Radeče pri Zidanem moslu sreski upravi v Krškem in oddelak Slovenjgradec sreski upravi v Šoštanju.

VIII. Ljubljanski velesejem.

Razstavljalci na letošnjem velesejmu. Za letošnji velesejem v Ljubljani se je prijavilo doslej 158 razstavljalcev. Ker je do otvoritve samo še en mesec dni, opozarjamo industrijalce, obrtnike in trgovce, da se čim prej prijavijo.

Ljubljanska borza.

Tečaj 2. maja 1928	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZB:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22-9125
Berlin 1 M	13-5775	13-6075
Bruselj 1 belga	—	7-9345
Budimpešta 1 pengő	—	9-9285
Curih 100 fr.	1093-50	1096-50
Dunaj 1 šiling	7-9822	8-0122
London 1 funt	276-90	277-70
Newyork 1 dolar	56-73	56-93
Pariz 100 fr.	—	223-60
Praga 100 kron	168-10	168-90
Trst 100 lir	298-125	300-125

Promet.

Naročeni telefonski pogovori z Avstrijo v času močnega telefonskega prometa. Po odloku poštnega ministra so od 1. aprila 1928 naprej naročeni telefonski pogovori med našo kraljevino in Avstrijo dovoljeni tudi tedaj, kadar je močan promet, to je med 8. in 21. uro. Za naročeni triminutni pogovor v času močnega prometa je določena trikratna pristojbina za navadni pogovor. Promet ob nedeljah in praznikih se ne smatra za močan promet. Zato se ob takih dneh ti pogovori ne morejo vršiti. Iz tega vzroka in v smislu odredbe mednarodnega svetovnega komiteja se tudi računa mesečna naročnina za pogovor v času močnega prometa samo za 25 dni. Prav tako se tudi računa 25 dni za en mesec, če se pristojbine vrnejo.

Ivan Hribar:

Moji spomini.

8.

Velenje, 17. III. 98.

Velečislani gospod župan!

Hvala Vam za Vaše privatno obvestilo o razpisu nove službe!

Da še le danes vlagam prošnjo, krivo tega je to, da sem čakal rešitve svoje prošnje za upokojenje. Pa če tudi upokojenje dosežem, bo to le začasno. Kakor sem Vam bil pisal, jaz trajnega upokojenja sedaj še doseči ne morem.

Zatorej ne vem, kako bo!

Tudi me obhajajo razni skrupeljni in polasča se me bojazen.

Vi, g. župan, Sami ste mi kar prvokrat govorili o arhivariju. Potem je bil razpisan kanclist. Sedaj končno je prišel Vaš arhivar na vrsto. Iz tega sklepam — in menda se ne motim — da arhivar je bila Vaša ideja, toda zadeli ste ob hudo opozicijo pri gg. svetovalcih, ki je imela svoje vzroke brez dvoma in čisto naravno, v finančnem momentu. Morebiti so bili še drugi pomisleki baš proti meni.

Sedaj se Vam je posrečilo — in samo Vam se je to posrečilo — in Vam na ljubo je sl. magistrat razpisal, kakor ste mi poročali, nalašč za mene to službo. Sklepam torej logično, če se nisem zmotil v premisah, da borba Vaša za-me menda ni bila lahka in da utegnem zadeti, če pridem v belo Ljubljano, marsikje ob prikrito in odkrito opozicijo. Vse to sodim jaz sam in si sam tako predstavljam vso genezo razpisa. Od druge strani nisem od nikogar ničesar zvedel. Samo ena oseba mi je bila pred nekaterimi tedni nekaj črhnila o neki majhni spletki proti meni.

Morebiti se pa motim; morebiti stvar ni takšna, kakoršno si jo predstavljam jaz sam. Toda nekih slutenj se ne morem iznebiti, in baš iz teh slutenj, da sl. magistrat morda ni rad sam o zaradi mene privolil v razpis arhivarske službe, izvira neka bojazen.

Saj si lahko mislite, gospod župan, da bi mi bilo

67

skrajno neprijetno, ko bi moral občutiti, da morebiti marsikateremu veljaku ni všeč, da sem prišel v Ljubljano...

Vi mi pač stvari same ob sebi ne boste marali ali smeli povedati — bržčas ne...

In vendar bi bilo dobro, ko bi človek vedel resnico.

Prosil bi tudi, ko bi mi izvolili povedati vsaj v obrisih, kako delo ima arhivar, kake dolžnosti? — In ta služba je samo začasna, ne stalna? — Dokler tukaj ne dobim odpusta, t. j. začasnega upokojenja, tako dolgo bi seveda ne mogel nastopiti službo pri Vas.

Zato bi tudi ne kazalo, razglašati imenovanja po časnikih, dokler nimam dopusta v rokah. — To se mi je zdelo nekako potrebno Vam pisati.

Mejtem pa se klanjam z odličnim uspoštovanjem udani

A. Aškerc.

Ko sem leta 1896, poln veselja do dela za procvit Ljubljane, prevzel županski posel ter sem si magistratne urade natančno ogledal, zbolelo me je v srce, ko najdem, da je mestni arhiv, ki je hranil mnogo jako važnih dokumentov, bil v popolnoma zanemarjenem stanju. Porodi se mi misel, ustanoviti mesto arhivarja in bil sem si tudi takoj na čistem, da bi to bila služba za Aškercu, služba, v kateri bi bil prost skrbi in bi se mogel popolnoma posvetiti literarnemu delovanju. Tudi sem mislil že takrat na ustanovitev mestne knjižnice, kajti mnogo dragocenih knjig je bilo po mestnem arhivu razmetanih, ne da bi bil o njih sestavljen kak imenik. Ko sem to vprašanje nekoliko bolj proučil, sestavil sem poročilo, v katerem sem občinskemu svetu priporočil, naj sistemizuje službo mestnega arhivarja. V svojem poročilu sem predlagal, naj za to službo imenuje brez razpisa pesnika Antona Aškercu. Naglašal sem pri tem, da pri družih srečnejših narodih vladarji skrbé za take izvoljence božje ter jim z dovolitvijo primernih stalnih dohodkov omogočajo brezskrbno posvečevati se vzvišeni njihovi nalogi, dočim naj pri nas, ki nismo v tako srečnem položaju, ljubljansko mesto kot najvažnejša občina in središče slovenskega naroda, to nalogo prevzame.

To moje poročilo vzbudilo je, ker občinski svet nanje pripravljen ni bil, pred vsem začudenje. Deloma tudi odpor. Zlasti odločno se je vpiral ustanoviti arhivarske službe in seveda tudi namestitvi Aškercu v uplivi občinski svetnik Ivan Gogala. Za njim se je oglašil k besedi tudi občinski svetnik Ivan Plančan, ki je poudarjal, da vzdrževanje slovenskih pesnikov ne more biti dolžnost ljubljanske mestne občine. Ali končno se je vendar velika večina izrekla za moj predlog. Služba je bila v smislu občinskega reda razpisana in Aškerc je bil imenovan za mestnega arhivarja ter se je kot duhovnik dal upokojit. Nevajen uradniškega poslovanja, se Aškerc v svojem uradu ni posebno dobro počutil; zato je bil prav vesel, ko sem mu dejal, naj svoje službe ne jemlje prestrogo, češ da se mi veliko važnejše, kakor njegovo uradno poslovanje, zdi njegovo pesniško stvarjanje. Vendar je pa Aškerc vsled pronikavosti svojega duha takoj čutil, da se mu ostali mestni uradniki nekako muzajo in da jim ni všeč, da niso zanj veljale iste uradne ure, kakor za ostale. To mi je nekoč potožil ter mi je naznanil trden sklep, posvetiti se uradnemu poslovanju tako, da mu tudi kolegi njegovi ne bodo mogli ničesar očitati. Res je od tedaj začel jako marljivo v uradu poslovati in je mestni arhiv spravi kmalu v prav lep red. Ko je bilo to delo gotovo, naročil sem mu ustanovitev mestne knjižnice in danes sta vsled prizadevanja Aškercovega mestni arhiv in mestna knjižnica tako važen urad, da mestna občina brez arhivarja in knjižničarja več biti mogla ne bode.

Aškerc je bil, ko sem mu naznanil, da je imenovan mestnim arhivarjem, silno vesel. Zagotavljal me je, da mi tega nikdar pozabil ne bo in obljubil mi je, da bo, ko so mu bile odvzete skrbi za vsakdanji kruh in ko si je vsako leto mogel tudi nekoliko prihraniti, te svoje prihranke porabljal za to, da si razširi s potovanjem svoje duševno obzorje. Na potovanje po Rusiji napeljal sem ga bil jaz, ker mi je bilo do tega, da Aškerc spozna veliki slovanski svet in njegovo moč; ostala potovanja podvezemal je iz lastnega nagiba. Vsako njegovo potovanje pa je prineslo slovenskemu narodu ogromnih koristi in pesniških delih, ki so nastala po pesnikovem povratku v domovino.

(Dalje prihodnj.)

RAZNO.

Dvojen jubilej. Dne 6. t. m. praznujeta g. Rafko Thaler, veletržec v Škofji Loki in njegova soproga g. Režika, roj. Juvan, v krogu svojih otrok g. Radeta, in gđ. Jelice ter Melite petinšestdesetletnico obstoja njih manufakturne trgovine. Isti dan praznujeta tudi svojo srebrno poroko. — K tema jubilejema iskreno čestitamo s srčno željo, da bi čila in zdrava vodila svojo krasno razvito trgovino tudi še nadalje ter čakala svojo zlato poroko.

Tobačni ekstrakt se je pocenil. Poljedelsko ministrstvo je izposlovalo pri monopolni upravi znižanje cen tobačnega ekstrakta, ki ga rabijo kmetovalci za zatiranje rastlinskih škodljivcev. Tobačni ekstrakt se bo prodajal po znižani ceni izjemoma do 31. decembra. Dobiva se po 5 Din za kilogram v originalnih pločevinastih posodah v tobačni tovarni v Ljubljani.

Akcija za pakt proti vojni. Dne 1. t. m. je bil objavljen v Washingtonu odgovor nemške vlade na ameriški predlog glede protivojnega pakta in kakor je izjavil državni tajnik Zedinjenih držav novinarjem, se naziranje nemške vlade popolnoma strinja s stališčem ameriške vlade.

Zveza češkoslovaških in jugoslovanskih mest. Kakor poroča »Prager Presse« se bodo v kratkem pričela pogajanja med Jugoslavijo in Češkoslovaško za ustanovitev zveze češkoslovaških in jugoslovanskih mest, ki naj bi postala temelj za splošno zvezo slovanskih mest.

Petrolejski vrelci v Perziji. Pred kratkim so odkrili, kakor smo poročali, v Kirkuku v Iraku obilne petrolejske vrelce. Sedaj so se prav taki vrelci odkrili v Perziji. Odkrila jih je Anglo-perzijska petrolejska družba. En sam vrelce daje na dan 200.000 galon (ena galona je nad 4 in pol litra).

Veda napreduje. Iz Chicaga so poskušali prenašati film brezžično v New York, kjer je zrla povabljen družba nekaterih prizore na platno in se zavedala, da se odvija film v Chicagu. Ker aparati niso še izpopolnjeni, je šlo sedaj samo za kratek filmski irak.

Odnosaji med Egiptom in Anglijo niso najboljši. Egiptovska vlada je dne 1. t. m. izročila angleškemu komisarju odgovor na nolo britanske vlade, glede novega zborovalnega zakona. V odgovoru naglašajo, da je v interesu dobrih odnosov med Egiptom in Anglijo odgodila razpravo o zborovalnem zakonu do prihodnjega zasedanja parlamenta. Naglašajo pa, da v smislu določb egiptovske ustave ne more priznati Angliji pravice vmešavanja v egiptovsko za-

konodajo. Končno izraža upanje, da bo med tem časom prišlo med obema vladama do sporazuma.

»Bankarstvo« (za maj 1928) vsebuje: Ljubomir St. Kosier piše o Novoj formaciji u našoj kapitalističkoj privredi; Svet. Milosavljević: Naš saobraćaj i njegove potrebe; dr. Bogumil Vošnjak: Ministarstvo Inostranih Dela i Iseljavanje; Konstantin S. Joksimović: Potreba i značaj ekonomske propagande u Americi; dr. Ivo Milić: Pitanje seljačkih dugova i njihova konsolidacija; Joseph Caillaux: Francuski kapitali; Josip Pehani: Zavarovanje proti elementarnih neizgodah; Miloš S. Moskovljević: Glad je ogledalo »državotvordstva« vladajućih; ing. Fran D. Podbrežnik: Mogućnosti racionalizacije u našoj privredi; ing. Živojin Prašalo: Problem valute u Francuskoj; prof. Tomislav Davečić: Gospodarska kriza u Osječkoj Oblasti; dr. Avdo Hasanbegović: Glad i ekonomski položaj Hercegovine; S. Ibricević: Ekonomske potrebe Podgorice i Crne Gore; Stevan St. Kišević i Stojan A. Mitrović: Povodom kritike o »Trgovackom knjigovodstvu«; prof. Radovan Kalugjerčić: Povodom odgovora na moju kritiku o trgovackom računovodstvu.

Razširjajte »Trgovski list«!

TRŽNA POROČILA.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 27. aprila 1928 je bilo pripeljanih 273 svinj in 7 koz, cene so bile sledeče: mladi prašiči od 5 do 6 tednov stari komad 120—130 Din, 7 do 9 tednov stari 150—225 Din, 3 do 4 mesce stari 350—440 Din, 5 do 7 mescev stari 460—500 Din, 8 do 10 mescev stari 550—650 Din, 1 leto stari 1000 do 1200 Din; 1 kilogram žive teže 10 do 12'50 Din, 1 kilogram mrlve teže 15 do 16 Din. Prodalo se je 246 komadov.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Gradbeno odeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 8. maja t. l. ponudbe glede dobave 30.500 kg portland-cementa. — Pogoji so na vpogled pri omenjenem odeljenju. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 9. maja t. l. ponudbe glede dobave 1 vagona pšenične moke; do 15. maja t. l. pa glede dobave zobastih koles. — Uprava intendantskega slagališta mornarice v Tivtu sprejema do 15. maja t. l. ponudbe glede dobave železnih sodov. — Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 15. maja t. l. ponudbe glede dobave raznega električnega materiala (porcelanasti izolatorji, porcelanaste uvodnice, cevni

oklepi, razvodne doze, varov. patrone, stropne armature za svetiljke, bakrena žica, žarnice itd.). Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 19. maja t. l. ponudbe glede dobave ognjegasnega orodja. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 8. maja pri Komandi mesta v Čakovcu glede dobave 260.000 kg sena; dne 9. maja t. l. pri Komandi vojnega okruha v Varaždinu glede dobave 180.000 kg sena; dne 12. maja t. l. pri Intendanturi Savske divizijske oblasti v Zagrebu glede dobave 570.000 kg sena. — Dne 12. maja t. l. pri Intendanturi 3. armijske oblasti v Skoplju glede dobave 20.000 kg petroleja; dne 20. maja t. l. pa glede dobave dimnikarskega orodja. — Dne 18. maja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave električnega materiala. — Dne 19. maja t. l. pri Upravi državnih monopolov, ekonomsko odeljenje v Beogradu glede dobave bencina, strojnih olj in mazil.

Dobave. Gradbeno odeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 8. maja t. l. ponudbe glede dobave 30.500 kg portland-cementa. Pogoji so na vpogled pri omenjenem odeljenju. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 9. maja t. l. ponudbe glede dobave 1 vagona pšenične moke; do 15. maja t. l. pa glede dobave zobastih koles. — Uprava intendantskega slagališta mornarice v Tivtu sprejema do 15. maja t. l. ponudbe glede dobave železnih sodov. — Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 15. maja t. l. ponudbe glede dobave raznega električnega materiala (porcelanasti izolatorji, porcelanaste uvodnice, cevni oklepi, razvodne doze, varov. patrone, stropne armature za svetiljke, bakrena žica, žarnice itd.). Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 19. maja t. l. ponudbe glede dobave ognjegasnega orodja. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 8. maja t. l. pri Komandi mesta v Čakovcu glede dobave 260.000 kg sena; dne 9. maja t. l. pri Komandi vojnega okruha v Varaždinu glede dobave 180.000 kg sena; dne 12. maja t. l. pri Intendanturi Savske divizijske oblasti v Zagrebu glede dobave 570.000 kg sena. — Dne 12. maja t. l. pri Intendanturi 3. armijske oblasti v Skoplju glede dobave 20.000 kg petroleja; dne 20. maja t. l. pa glede dobave dimnikarskega orodja. — Dne 18. maja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave električnega materiala. — Dne 19. maja t. l. pri Upravi državnih monopolov, ekonomsko odeljenje v Beogradu glede dobave bencina, strojnih olj in mazil.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

ZVEZA INDUSTRIJCEV na slovenskem ozemlju Kraljevine Srbije, Hrvatske in Slovenije v Ljubljani naznanja tužno vest, da je dne 1. maja 1928 v Mariboru preminul gospod

dr. RADOSLAV PIPUŠ

načelnik Mariborske skupine Zveze industrijcev, član predsedništva Zveze industrijcev v Ljubljani, član Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, odvetnik in tovarnar

Pogreb blagopokojnega gospoda se vrši v četrtek dne 3. maja 1928 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Mariboru, Sodna ulica 15.

Velezaslužnemu, neutrudno delavnemu možu in prijatelju bodi veren spomin!

Ljubljana, dne 2. maja 1928.

Najboljša so še vedno Puch-kolesa!

Solidne cene! Plačljivo tudi na obroke!
IGN. VOK, Ljubljana - Novo mesto

VELETRGOVINA
kolonijalne in špecerijske robe
IVAN JELAČIN
LJUBLJANA

Zatoka sveže pržene kave, mletih dišav in rudniške vode.

Točno in solidno posrežba!

Zahtevajte cenik!

VINOCE
tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina.

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna:

Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!

VELETRGOVINA

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznoversno žganje, moko in deželne pridelke. Raznoversno

RUDNINSKO VODO

Lasna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom.

Cenik na razpolago!

Trgovci, oglašajte v »Trgovskem listu«!

TISKARNA MERKUR LJUBLJANA
TRG. IND. D. D. GREGORČIČEVA 23

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. * Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, vabila, lepake, poselnice itd. * LASTNA KNJIGOVESNICA. * TELEFON. ŠT. 2552.

Ureja dr. IVAN PLESS. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelja in tiskarja: A. SEVER, Ljubljana.